

خانم‌های سوپرانو و آلتو و آقایان تنور و باس. (گروه‌های متسو سوپرانو و باریتون بنا به صلاحدید رهبر در یکی از چهار صدای اصلی حل می‌شوند.)

خانم‌ها: Soprano (1,2) و Alto (1,2)

آقایان: Tenor (1,2) و Bass (1,2)

Soprano (1,2) (سوپرانو) یعنی سوپرانوهای ردیف اول و دوم. ردیف‌های اول قادر به خواندن محدوده صوتی وسیع‌تری از سوپرانوهای ردیف دوم هستند. این مطلب در مورد خوانندگان گروه‌های دیگر نیز صادق است. استثنائاً خوانندگان باس که محدوده صوتی بم‌تری را می‌توانند بخوانند در ردیف اول جای می‌گیرند. پس، به طور مثال، در کار گروهی گر می‌گوییم

ب. متسو سوپرانو یا Mezzo Soprano (M.S.)

ج. کنترآلتو یا آلتو Counter Alto یا Alto (Alt.)

آقایان:

الف. تنور Tenor (T.) که به دو رنگ تقسیم می‌شود:

(1) Lyric (2) Dramatic

ب. باریتون Barton یا (Bar.) که نوعی از آن به نام Martin معروف است.

ج. باس Bass یا (B.) که نوعی از آن به نام Profundo معروف است.

محدوده صوتی این صداها به این شرح است:

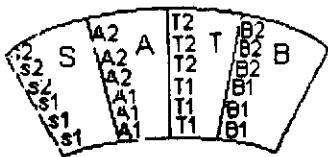
سوپرانو یک، آلتو دو، تنور یک، باس دو.

میزان علاقه و تحسینات موسیقی و درجه تلاش و کوشش و نیز نظم و فداکاری اعضای گروه گر باعث می‌شود تا رهبر، خوانندگان را در ردیف‌های خود و یا ردیف‌های دیگر ارتقاء مقام دهد.

طرز اہستادن گروه گر

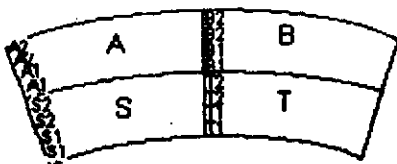
صدای سوپرانو به سه رنگ مختلف تقسیم می‌گردد که هر رنگی برای اجرای زیباتر یک قطعه و به صلاحدید رهبر انتخاب می‌شود. در مورد سایر خطوط نیز این رنگ‌ها وجود دارد و به هر حال تنوع رنگی صدای سوپرانو را ندارند. هنرجویان موسیقی باید بتوانند با گوش دادن مداوم صداها و مشورت با معلمان و اساتید آواز یا سلفژ در شناسایی این رنگ‌ها صدایی مهارت کسب کنند.

شکل (۱)

رهبر

شکل (۲)

رهبر

دو نوع صدای دیگر نیز مورد استفاده زیادی در گروه‌های گر غربی دارد یکی صدای کودکان (پسرهای تا قبل از سنین بلوغ) که محدوده صدایی‌شان همان محدوده صدایی خانم‌ها احتساب می‌گردد و به آن Treble گویند.

دیگر، نوعی خواندن شبه زنانه برای مردان تنور (Tenor) است که به این نوع خوانندگی Counter Tenor یا Contre Tenor یا قسه (Faussee) گویند که صدای سر در مردان را گویند و در خواندن کانتات‌های باخ و یا کارهای اپرایی دوران باروک و رنسانس و آثار به سبک متال استفاده می‌گردد.

محدوده کنترتنورها همان تنور است، فقط یک اکتاو بالاتر صدا می‌دهد.

تقسیمات گروه گر

گروه گر متشکل از چهار دسته خواننده اصلی است.

کورال خوانی (گروه)

کیوان میرهادی

دیرزمانی نیست که در ایران، کورال خوانی رواج یافته است اما معنای تاریخی و مذهبی‌یی، راکه این مفهوم در ذهن غربی اشغال کرده برای ما ندارد. لزوم تشکیل اولین گروه گر جدی، تقریباً از بنو تاسیس سالن اپرای تهران در سال ۱۳۴۷ هجری شمسی که اکنون به نام تالار وحدت موسوم است احساس شد و در حال حاضر مهم‌ترین گروه گر موجود متعلق به همین نهاد است.

برای خواندن در گروه گر در درجه اول، داشتن صدای خوب و رسا شہمت است. ولی به هر حال درک مطلوب موسیقی و ریتم و نیز توانایی تشخیص سریع فرکانس‌های موسیقی که اصطلاحاً آن را گوش خوبه می‌نامند و نیز کمی علاقه و پشتکار می‌تواند از هر کسی خواننده گر خوبی بسازد.

پس علاقمندان که تصور می‌کنند صدای بسیار خوبی نداشته و بدین خاطر احساس می‌کنند که در آینده ممکن است قادر نباشند تکخوان ۲ شوند می‌توانند با دیدن دوره‌های مخصوص آوازی و یادگیری

سیستم‌های ساده تنفسی که دوره‌های طولانی‌یی هم نیستند و با صلاحدید مسئولان گر، وارد گروه شوند و با کنترل صدایی و حفظ نظم و صحیح خواندن فرکانس تنها، به راحتی جای خود را در گروه گر تثبیت کنند.

در گرهای خوب، طیف وسیعی از سنین مختلف مشاهده می‌گردد و اغلب دیده شده است که حتی والدین به همراه فرزندان‌شان در این کار زیبای انسانی شرکت می‌جویند. اعضای تازه وارد و یا آماتور، با شنیدن حتی یک آکورد ساده مازور و یا مینور و صحیح خواندن تک تک نت‌های آنان شدیداً به هیجان و وجد آمده و به ادامه راه ترغیب می‌گردند. اجرای صحیح یک قطعه کورال نه تنها اعضای تازه وارد، بلکه تمامی گروه را نیز تحت تأثیر قرار داده و خستگی تمرینات سخت را از تن بیرون می‌کند.

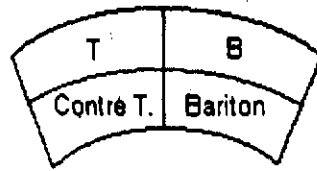
محدوده صوتی صداها

صدای خانم‌ها به شش گروه تقسیم می‌گردند:

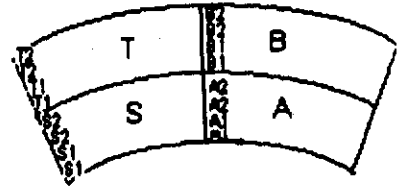
الف. سوپرانو Soprano یا (S.) که به چهار رنگ تقسیم می‌شود:

(1) Coloratura (2) Lyric (3) Dramatic (4) Spirito

شکل ۳:

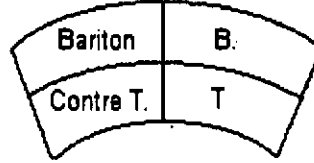

رهبر

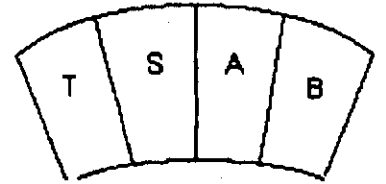

رهبر

شکل ۴:

رهبر

رهبر

۵. البته کنترتورها و باریتون‌ها نیز به نوبه خود ردیف‌های ۱ و ۲ دارند.

نحوه همراهی نمودن گروه گر:

گرها به دو طریق عمل می‌کنند:

۱. همراهی با ساز (معمولاً پیانو)^۴
۲. بدون همراهی (آکاپلا)^۵

پیانوئیست‌ها در همراهی تمرینات گر معمولاً وظیفه حفظ هارمونی و هماهنگی را بر عهده دارند و مانع از خارج شدن کوک خوانندگان گر می‌گردند و در حقیقت عصای دست رهبرند. گرهای بزرگ یا متوسط معمولاً ۲ یا ۳ پیانیست را به خدمت می‌گیرند که در حقیقت نقش دستیاری^۶ را نیز ایفا می‌کنند و معمولاً از میان نوازندگان باهوش و خیره‌گلچین می‌گردند. در موالع همراهی گر نباید پوشش صدای ساز پیانو قوی‌تر از صدای گر باشد مگر در جاهایی که در قطعه مشخص شده باشد.

رهبر

شکل ۵: ۱۲ کر نفره

شکل ۶: ۸ کر نفره

رهبر

کر علاوه بر پیانیست نیاز مبرمی به معلمان دائمی آواز و سولستی‌ها دارد. لسیز، کارمندان دیگر که مسئولیت‌های جالبی از قبیل زیراکس صفحات نت، غلط‌گیری‌های املائی و آوایی، حضور و غیاب، پرداخت دستمزدها و... را دارند باید برای گروه در نظر گرفته شوند که این مسئولیت‌ها معمولاً از میان خود اعضای گر و به نوبت، در اختیار اشخاص قرار می‌گیرد.

اعضای گروه گر، ضمن تمریناتشان باید نهایت ادب و سکوت را رعایت کنند تا کار پیش رود والا جز اقلاف وقت و عصبی شدن دیگران و در نهایت ایجاد جو بی‌رغبتی سودی عاید نخواهد شد. اعضای تازه وارد معمولاً به سر گروه‌ها سپرده

برای تعداد اعضای بین ۱۴ نفر تا ۳۰ نفر مناسب‌ترین حالت به صورت شکل ۳ پیشنهاد می‌گردد. گرهای مردانه که در کلیساهای کاتولیک مرسوم است از گروه‌های باس، باریتون، تنور و کنترتور، تشکیل می‌گردد که نحوه چیدن آن‌ها به صلاحدید رهبر است.

می‌شوند که به این سرگروه‌ها مایستر^۷ گویند که از لحاظ سابقه و یا سن و یا تکنیک صدا و حسن رفتار بر دیگران ارجحیت دارند و مسئولیت کوک خواندن و تذکرات دیگر را به عهده می‌گیرند و در مواقع ضروری به نمایندگی از گروه خود با رهبر مشورت می‌کنند.

هر خط خوانندگان، آن قدر تمرین می‌کنند تا صداهایشان هماهنگ^۸ و یکنیت گردد و از طریق یک رنگ گردیدن صداهای یک خط خاص خوانندگان، مجموعه چهار خط سوپرانو، آلتو، تنور، باس و یا همان گروه گر به طور یک رنگ و زیبا صدا خواهد داد.

شنونده باهوش که به دیدن کنسرت گروه‌های کورال می‌رود دو چیز مهم را همیشه مد نظر قرار می‌دهد: اول، هماهنگ بودن و یکی شنیده شدن هر خط خوانندگان و دوم: نوانس و رعایت حدود دینامیکی که از گروه برمی‌آید. گرهای قوی به راحتی نوانس‌هایی از ppp (سه برابر ضعیف) تا fff (سه برابر قوی) را به طور مشخص و واضح ادا می‌نمایند و این امر از طریق تمرین‌های سخت و طولانی ممکن می‌گردد. سرگروه‌ها حتماً باید در مورد flatخوانی (بدون حس و حال خواندن) به اعضا تذکر دهند و آن‌ها را تشویق کنند تا اگر در بخوانند و به صدایشان حالت بدهند.

اعضای گر حتماً گوش به زنگ باشند که هر کسی ادعای آهنگسازی برای گروه گر می‌کند حتماً باید در این کار تجربه کافی داشته باشد، اکثر آهنگسازان در نظر نمی‌گیرند که چه گروهی و با چه پتانسیلی روبه‌رویشان ایستاده و خیال می‌کنند همه اعضا باید سولستی باشند. لذا قطعه‌یی که می‌نویسند، برای تکنخوان‌های اپرا قابل اجرا است تا یک گروه گر که اغلب هم آماتورهای با استعدادی‌اند. به آهنگسازان عزیز توصیه می‌شود که به جای آهنگسازی کر بر روی پیانو، کمر همت ببندند و در یکی دو گروه گر از نزدیک شرکت جویند تا کار واقعی دستشان بیاید، این مشاهدات از نزدیک، بیشتر علمی است و آهنگسازی که فقط چند کار گر شنیده باشد (که اغلب هم از میان گرهای خوب دنیا گلچین شده) با ذهن‌گرایی شدید مبادرت به نوشتن قطعه می‌کند و گاهی اوقات یک خواننده ساده گسر، می‌تواند از خیلی آهنگسازانی که داعیه کمپوزسیون برای کر می‌کنند بهتر آهنگ بسازد یا تنظیم کند. این مطلب در مورد ارکسترآسیون و نوازندگان ارکستر نیز صادق است.

پانوش‌ها:

1. Choir, Chorus, Choral Singing
2. Solist Singer
3. Singer Ensemble
4. Accompagnato
5. a Capella
6. Assistance
7. Mestre
8. Homogenized